

УДК 341.01

«КУБ МОТИВІВ» СУБ'ЄКТІВ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕРАКЦІЙ. КООРДИНАТА ДРУГА

Хонін В. М.

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Анотація. У будь-якого дослідника конкретних досвідів буття Людства рано чи пізно виникає необхідність з'ясувати, що ж реально є спонукальними мотивами вступу суб'єктів даного соціального організму до лав міжнародних інтерацій і в якій мірі адекватно ці спонукальні мотиви трансформуються під впливом сукупних викликів внутрішньосоціумного та міжнародного середовища. Визначення реальних абрисів мотивів суб'єктів, що беруть участь в міжнародних інтераціях, і правил формування основ зовнішньої політики взаємодіючих в міжнародному просторі держав певною мірою може бути значно полегшено, якщо дослідник буде озброєний дієвою методологією аналізу основ міжнародних проблем. Представлена в цій статті розробка другої координати методики «Кубу мотивів» суб'єктів міжнародних інтерацій може слугувати зручним інструментом для вирішення цих дослідницьких завдань.

Ключові слова: відкрита каталітична система, міжнародна інтерація, міжсоціумні обміни, спонукальні мотиви, соціальний організм, життєвий простір, шар життєствердження, критеріальні співвідношення, внутрішньосоціумна солідаризація, міжсоціумна синхронізація.

Постановка проблеми. Складаючи матрицю змістовної трансформації спонукальних мотивів міжнародних інтерацій, необхідно визначити характер і обсяги участі суб'єктів, що представляють «індивідуальні суспільства», дотичні в міжсоціумних обмінах виділеного для них історією темпорального періоду буття Людства. Ця матриця являє собою основу тривимірної базової структури «Кубу мотивів». Підставивши в цю Матрицю показники основних параметрів по кожній з координат, можна буде зробити узагальнений висновок про причини становлення і розвитку виділених систем міжнародних інтерацій.

Мета статті – створити досить розвинену, застосовну для аналізу конкретних міжнародних проблемних ситуацій, методологію дослідження спонукальних мотивів участі суб'єктів, які належать до «індивідуальних суспільств», що взаємодіють, у міжнародних інтераціях. Стаття орієнтує дослідників міжнародних проблем на якийсь порядок введення показників за другою координатою «Кубу мотивів», що дозволить визначити параметри внутрішньосоціумної солідаризації спонукальних мотивів міжнародних інтерацій суб'єктів, що представляють конкретні соціальні організми, дотичні у виділеному сегменті міжнародного простору.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми, підняті в статті є дуже актуальними як для Теорії міжнародних відносин, так і для прикладної науки – Аналізу міжнародних відносин і зовнішньої політики держав. У різний час цій проблемі приділяли увагу і / або намагалися її вирішити Дж. Амато, М. Каплан, Дж. Модельський, Г. Нікольсон, У. Платт, А. Раппопорт, Ю. Кукулка, М. Хрустальов, А. Мамікін, А. Богатуров та ін.

Серед вітчизняних дослідників до даної проблематики наближалися Г. Перепелиця, М. Мацяк, М. Мальський, С. Каноненко, М. Шепелєв, М. Ялі, та ін.

Основні результати дослідження. Друга координата «Кубу мотивів», орієнтована на пошук шляхів трансформації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій під впливом внутрішньосоціумної солідаризації, що розкривається вже на стадії їх форматування, коли подібні спонукальні мотиви будуть безсумнівно зв'язуватися за «об'єктом потреб» як з умовами життєдіяльності «індивідуального суспільства», так і з сукупною участю його суб'єктів у міжнародному поділі праці [1, с. 519].

Саме на цій стадії, яка являється реальною основою для всіх наступних стадій змістовної трансформації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій, відповідно, і визначається характер і обсяги участі соціальних організмів в міжнародних відносинах. Для вирішення подібних завдань в обов'язковому порядку дослідник змушений буде сформулювати якісь правила виділення параметрів і абрисів сутнісного ряду прошарків життєствердження народу даного соціального організму в сучасному для нього міжнародному середовищі, що визначають характер форматування спонукальних мотивів його міжнародних інтеракцій. До них слід віднести такі:

- прошарок ландшафтно-літосферної адаптації;
- прошарок антропогенного розвитку;
- прошарок етногенної трансформації;
- прошарок техногенного розвитку;
- прошарок економіко-формаційного зростання (перетворення);
- прошарок соціальної організації;
- прошарок політичної організації «індивідуального суспільства», кожен з яких має свої рівні самоорганізації.

Конкретні показники *критеріальних відповідностей* кожного з рівнів самоорганізації соціального організму змінюють стан виділеного прошарку його життєствердження і проявляються, насамперед, як сукупні потреби суб'єктів даного соціального організму. Будучи актуалізованими відповідно до викликів для та / або з міжнародного середовища, подібні потреби викликають досить жорсткі вимоги солідаризації і стають підставами для форматування спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій кожного з суб'єктів, які беруть участь у міжнародних взаємодіях.

Згідно з методикою дослідження за другою координатою «Кубу мотивів» має продовжитися аналізом трансформації спонукальних мотивів, що реалізуються на *стадії їх агрегації*. На цій, наступній за форматуванням, стадії змістовної трансформації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій в соціумі сумуються зусилля окремих груп суб'єктів, що орієнтують їх на участь у міжнародних інтеракціях, пов'язаних з функцією їх загальних справ і спільних справ всього соціуму. «Агрегація [лат. *aggregatio* – зосередження, накопичення]:

- 1) з'єднання частин у ціле (напр., окремих молекул в молекулярні сполуки);
- 2) синтез приватних висловлювань (напр., про економічні фактори), *створення усереднених характеристик*» [2].

Дослідник, вивчаючи наслідки агрегаційних процесів, отримує можливість оцінити результати внутрішньосоціумної солідаризації, що створює *усередненні характеристики* цих, орієнтованих на узагальнення, потреб господарюючих та інших соціальних суб'єктів, які проявляються як в стохастичному, так і в динамічному колах виживання соціумів у ворожому або ж просто в жорстко конкурентному міжнародному середовищі співжиття соціальних організмів даної їм сучасності.

Визначальним принципом агрегації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій є кластерний порядок внутрішньосоціальної солідаризації, що визначає характер участі соціальних організмів і їх суб'єктів у міжнародному поділі праці. Повний цикл процесу суспільного виробництва, включно із фазами власне виробництва, розподілу, обміну та споживання продуктів праці, повинен забезпечувати нормальне функціонування народного господарського механізму, і задовольняти потреби людей, що складають основу даного народу, і господарюючих суб'єктів в ресурсах, продуктах виробничого та особистого споживання. При цьому, ніби то окремо кластеризуються потреби конкретного соціуму, пов'язані з формуванням і функціонуванням виробничих інфраструктур соціального організму, що визначають обсяги і характер обмінів продуктами і ресурсами, відповідно до яких і вибудовується власне контент міжнародних інтеракцій.

Якщо ж ці потреби не можуть бути повною мірою задоволені за рахунок внутрішніх ресурсів, то тоді для забезпечення нормального рівня життєдіяльності соціального організму доводиться, ніби то розмикати цикл власного суспільного виробництва, вдаючись до використання ресурсів і продуктів праці, створених в рамках суспільного виробництва інших країн. «Международное разделение труда, – на думку К. А. Семенова, – есть система или способ организации взаимозависимого производства, при котором предприятия разных стран специализируются на изготовлении определенных товаров или услуг, а затем обмениваются ими» [3, с. 13].

Поступово такий міжсоціумний обмін, який має спочатку характер разових взаємодій, послідовно актуалізує потреби суб'єктів, перетворюючи їх у стійкі спонукальні мотиви, що вимагають постійного задоволення. Виникають міжнародні зв'язки, що забезпечують перерозподіл ресурсів і продуктів праці між соціальними організаціями і, в кінцевому рахунку, формуються системи міжнародних інтеракцій, першопричини яких були обумовлені місцем і роллю «індивідуальних суспільств» в міжнародному поділі праці.

Глибокий і нерозривний зв'язок між виробництвом і споживанням всередині соціальних організмів і міжнародним розподілом праці, як, втім, і між міжнародним поділом праці та міжнародними відносинами. «Международные отношения – это особая область общественных отношений, складывающихся как результат, с одной стороны, развития производительных сил и производственных отношений внутри конкретно-исторических обществ, а с другой, – взаимодействия общественных отношений разных народов в практике осуществления их интересов за пределами национальных границ» [4, с. 6].

Представляючи собою особливий стійкий прояв необхідності, закономірні по суті своїй процеси системної взаємодії між соціальними організаціями, що здійснюються в ході міжнародного поділу праці, стали інваріантною структурою для системи міжнародних відносин. Саме необхідність міжнародного поділу праці обумовила появу комплексів регулярних міжсоціумних обмінів, а його поглиблення і розвиток перетворює міжнародні інтеракції в кожен раз особливу систему.

Якби народи не потребували міжнародного поділу праці, не було б і потреби в стійких міжнародних відносинах. Закони розвитку міжнародного поділу праці повною мірою є і законами розвитку міжнародних відносин. Міжнародний поділ праці зникне тоді, коли зникне окремість, відособленість соціальних організмів, коли Людство буде являти собою єдиний народ, який бере участь в єдиному солідаризованому процесі суспільного виробництва. Тоді ж зникнуть і міжнародні відносини в сучасному їх розумінні. «Разве вся внутренняя организация народов, все их международные отношения не являются выражением определенного вида разделения труда», – писав К. Маркс [5, с. 25].

На цьому етапі аналізу трансформації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій особливо важливим є завдання визначити те, наскільки узгодженою видається участь

суб'єктів, що представляють дотичні «індивідуальні суспільства» в міжсоціумних обмінах, який реальний вплив внутрішньосоціумної солідаризації на встановлення порядку та обсягу подібних обмінів. Слід врахувати, як писав С. Г. Рябов, що «международные отношения, – это продолжение в условиях межнационального общения тех общественных взаимодействий, которые уже сложились на национальной почве в пределах конкретного государства» [6, с. 165].

При цьому було б неправильно стверджувати, що міжнародний поділ праці лише слідує за розвитком соціальних організмів. Навпаки, він, пройшовши стадію речового обміну, все більше орієнтувався на поглиблення спеціалізації окремих країн, на розширення кооперації та міжнародну спеціалізацію внутрішньосоціумного виробництва, що сприяє не тільки прогресу в окремих галузях міжнародних відносин, а й подальшому розвитку як самих соціальних організмів, так і процесів внутрішньосоціумної солідаризації суб'єктів-виробників і суб'єктів-трейдерів.

Саме динаміка статусного положення «індивідуальних суспільств» і масштаби їхньої участі у розвитку міжнародного поділу праці визначають особливості співіснування самих соціальних організмів в даній їм сучасності і багато в чому сприяють агрегації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій їх суб'єктів. В міжнародному поділі праці виявляються як загальні закони життя розділеного на окремі соціальні організми людського суспільства, так і власне зміст систем міжнародних інтеракцій, що поєднують його в єдиній цілісності.

Далі досліднику, який дотримується методики другої координати «Кубу мотивів», слід звернути увагу на подальшу трансформацію спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій, що здійснюється на стадії їх суб'єктивування, коли виявиться, що спонукання до участі в міжнародних інтеракціях суб'єкти пов'язують не з потребами всього соціуму, а зі своїми власними намірами скористатися потребами соціуму. Індивідуалізація спонукальних мотивів стає більш ніж значущою і суттєво здатна змінити конфігурацію міжнародних інтеракцій.

З реального для кожного «індивідуального суспільства» набору соціальних структур, груп, еліт будуть виділятися ті, хто природно домінують в колі суб'єктів міжнародних інтеракцій, оскільки їх потреби найбільш актуальні для даного темпорального періоду соціумного буття. Дані суб'єкти найбільш повно сприймають стимули, що надходять з міжнародного середовища та послідовно перетворюють їх у вже в кластери своїх власних потреб, орієнтованих на безпосереднє задоволення в процесах міжнародних взаємодій.

Однак дослідник, підходячи за методикою «Куба мотивів» до вже наступної стадії – стадії корекції спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій, змушений буде переконатися, що домінантні групи суб'єктів будуть в такій значній мірі впливати на прагнення інших суб'єктів низхідних в структурній ієрархії прошарків суб'єктів соціального організму, що останні самі будуть свято вірити в необхідність запропонованих ним стандартів міжсоціумних взаємодій.

У цьому плані цікава думка Н. А. Косолапова який, навпаки, вважає, що «международные отношения суть отношения, связи, вообще любые взаимодействия внутренне хотя бы минимально оформленных, организованных социумов, осуществляемые в духовном, социально-политическом и физических пространствах, в которых еще не выработаны, не установились никакие стандарты, критерии, нормы общности либо процессы их выработки, признания и закрепления носят еще исторически начальный характер, а фактические итоги и продукты таких процессов качественно, как минимум, на порядок отстают от достигнутого во внутрисоциальных отношениях» [7, с. 56]. У запропонованій формулі

перераховані найбільш значущі пріоритети можливої корекції такого роду солідаризаційних кластерів спонукальних мотивів, що здійснюються на основі процесів актуальної консолідації, коли домінують потреби тих сукупностей конкретних товаровиробників і продуцентів благ кожного окремого соціального організму, участь яких у міжнародних обмінах стає значущою вже і для всіх інших членів міжнародного співтовариства.

Цілком природно до основного внутрішньосоціумного кластеру належать потреби формалізованих корпоративних об'єднань, якщо вони, в свою чергу, антипаційно синхронізують задоволення в міжнародному середовищі об'єктивних потреб цього класу соціальних об'єктів виділеного «індивідуального суспільства», коригуючи тим самим синергію спонукальних мотивів, що визначають структури комплексів його міжнародних інтеракцій.

Окремі кластерні ансамблі спонукальних мотивів, що також пов'язані з попереднім кластером і коригують його структуралізацію, складають потреби галузевих сукупностей і корпоративних структур, що надають сервісні послуги суспільному виробництву: трейдерів і транспортників, національних і міжнародних фінансових структур і т. д. Будучи прагматично сформованими цими актуалізаторами як сукупні потреби соціуму, вони багато в чому визначають орієнтацію соціального організму у відповідні розряди міжнародних інтеракцій кожного нині існуючого для них темпорального періоду.

Особливий кластер спонукальних мотивів, що змушує соціум коригувати, на основі процесів консолідації, участь суб'єктів даного соціального організму в послідовних рядах міжнародних інтеракцій, становлять потреби ідеологічних і політичних структур виділених «індивідуальних суспільств». При цьому, вони далеко не завжди в строгій причинній послідовності відображають справжні і майбутні реальні потреби соціальних об'єктів виділеного соціуму. Досить часто корекція ними спонукальних мотивів суб'єктів міжнародних інтеракцій відповідає логіці лише їх власних уявлень і необхідностей, пов'язаних з реалізацією, насамперед, їхніх нагальних політичних пріоритетів у національно-соціумному просторі і, відповідно, в реальному для них світі міжнародних взаємодій.

Процес корекції спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій в цьому кластері є тим більш значним, якщо у ньому беруть участь політичні сили, які мають в своєму розпорядженні більш ніж достатній обсяг ресурсів публічної влади, на підставі якого вони здатні здійснювати визначальний вплив на акредитацію певного ряду потреб об'єктів соціумного буття в плані дискурсу їх загальносоціальних потреб.

До цього ж кластеру спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій природно дотикаються функціональні потреби державних регуляторів суспільного виробництва і соціального буття «індивідуального суспільства», та й суб'єктивовані власні потреби структур публічної влади, які, тим самим, значимо корегують солідаризаційні основи кластерів подібних спонукальних мотивів.

В особливому відношенні до формування на основі актуальної внутрішньосоціумної солідаризації спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій соціальних організмів знаходяться потреби тих сукупностей національних виробників і сервісних об'єднань, які вже досить довго брали участь у процесах міжнародної спеціалізації та кооперації. Хоча, здавалося б, ці потреби природно кореспондуються з основною кластерною множинністю внутрішньосоціумних спонукальних мотивів вступу соціальних організмів в міжнародні взаємодії, але, насправді, дуже часто саме організаційні реалії міжнародного поділу праці не тільки тяжіють над власними прагматичними потребами соціальних об'єктів кожного виділеного соціального організму, але і багато в чому визначають основний контент міжнародних інтеракцій їх «індивідуальних суспільств». Саме подібні підстави внутрі-

шньоосоціумних протиріч корегують значимий клас спонукальних мотивів вступу соціальних організацій в міжнародні інтеракції.

Ще один шлях подібної корекції кластерів спонукальних мотивів як на основі внутрішньоосоціумних протиріч, так і на основі егоїстичних реакцій на виклики, що надходять з міжнародного середовища, створює синергія впливів потреб панівних еліт, орієнтована насамперед на вигідну для них оптимізацію формату участі їх соціальних організацій у міждержавних кооперативних та інтеграційних об'єднаннях. Ясно, що подібні процеси корекції спонукальних мотивів міжнародних відносин певною мірою змінюють не тільки прояв у міжнародному просторі реальних потреб системи соціальних об'єктів виділених соціальних організацій, а й здійснюють реальну трансформацію для них самого контенту відповідних кластерів спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій.

Жорсткі або навіть просто достатньо активні методи державного регулювання також здатні серйозно змінити реальні соціальні потреби, складаючи у виділеному темпоральному періоді значимо трансформовану палітру спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій за участю даних соціальних організацій.

Подібні, як правило, неадекватні досягнутому статусу соціальних організацій в міжнародному співтоваристві і їх реальному стану в конкурентному середовищі міжнародного простору, корекції спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій призводять до поглиблення вже міжнародних протиріч між їх учасниками. Нашаровуючись і, відповідно, кластеризуючись, подібні вузли протиріч призводять до періодичних криз більш-менш стійких міжнародних систем, переформатовуючи просторово-часові та спектрально-галузеві параметри співіснування «індивідуальних суспільств», що до них належать.

Стадія прагмативування за методикою другої координати «Кубу мотивів» органічно стає наступною за корекцією стадією змістовної трансформації спонукальних мотивів участі соціальних організацій у міжнародних взаємодіях, на якій зміни змісту спонукальних мотивів суб'єктів будуть пов'язані вже безпосередньо з кон'юнктурою соціумного буття виділеного «індивідуального суспільства».

Насамперед, досліднику слід зазначити, що в цьому плані на основний кластер спонукальних мотивів міжнародних взаємодій, очевидно, коригуючий вплив роблять, насамперед, прагматичні реакції на зміну конкурентних умов міжнародного середовища, в якому здійснюються ресурсні, продуктові та інші обміни, конкретно домінуючих у соціумі національних господарюючих суб'єктів і пов'язаних з ними транснаціональних корпорацій. При цьому, слід мати на увазі, що виступаючи безпосередніми продуцентами соціальних благ і основними споживачами ресурсів і технологічних продуктів, господарюючі суб'єкти самі по собі досить автономні, хоча б у силу того, що їхня власність - приватна і вони самі вирішують, як розпоряджатися нею. З одного боку, вони, вступаючи з приводу необхідних обмінів в конкретні міжнародні взаємодії, підсилюють відповідні потреби соціуму, з іншого ж боку, реалізуючи свої власні цілі, здатні значимо трансформувати їх зміст.

Безсумнівно, по-іншому прагмативують під себе потреби соціуму, орієнтовані в міжнародні інтеракції національні і, тим більше, міжнародні фінансові інститути, функціональні потреби яких не тільки спонукають інших суб'єктів виділених соціальних організацій активізувати свої міжнародні взаємодії, а й визначають у своїй сукупності контентні підстави участі власне соціуму у відповідних міжнародних інтеракціях.

Ініціюючи громадські рухи на задоволення ансамблів власних функціональних потреб, національні та міжнародні ідеологічні інститути, намагаються так сформувати соціальні стереотипи людських сукупностей «індивідуальних суспільств», щоб вони були орієнтовані, насамперед, на створення умов когерентних прагматичним настановам саме

цих соціальних структур, які тим самим прагнуть зберегти або зміцнити своє лідерське становище в соціумі.

Подібні прагматичні устремління на задоволення вже власних *комплексних* потреб мають і національні та міжнародні політичні інституції, соціальна активність яких не тільки безпосередньо впливає на суспільні настрої, створюючи сукупний набір близьких їм соціальних пріоритетів, але і безпосередньо впроваджує в систему соціальних установок стандарти дій, орієнтовані на трансформацію спонукальних мотивів участі соціального організму в міжнародних взаємодіях.

Не можуть не впливати на формування спонукальних мотивів участі в міжнародних інтеракціях соціальних організмів і системні потреби органів публічної влади держав. Оскільки, будучи, з одного боку, природно пов'язаними з виконанням функцій загальних справ, вони не можуть не відображати відповідні кластери потреб «індивідуального суспільства», але з іншого боку, в цих цілях завжди проявляються, відмінні від необхідностей соціуму в цілому, миттєві прагматично – індивідуальні політичні уподобання, які, з урахуванням більш ніж достатніх владних прерогатив, надають багато в чому домінуючий вплив на комплекс спонукальних мотивів участі соціальних організмів у відповідних міжнародних інтеракціях.

Певний вплив на прагмативування спонукальних мотивів участі соціальних організмів в міжнародних інтеракціях надають сукупні з міжнародною діяльністю держав потреби соціальних суб'єктів окремих соціумів, задоволення яких забезпечує діяльність «індивідуальних суспільств» в рамках міждержавних об'єднань. Проте вплив подібних факторів прагмативування потреб окремих соціумів, орієнтованих на міжнародне середовище, знаходиться в безпосередньому зв'язку з характером та інтенсивністю реальних інтеграційних процесів, які можуть розвиватися у відносинах подібного ряду взаємодіючих країн.

До розряду очевидних факторів прагмативування спонукальних мотивів участі соціальних організмів в міжнародних інтеракціях слід віднести і взяті, певною мірою, до уваги окремими «індивідуальними суспільствами» цілком об'єктивні функціональні потреби міжнародних інституцій. Реалізація міжнародним співтовариством синергетично значущих для них соціальних пріоритетів, пов'язаних з тенденціями міжнародного поділу праці, міжнародної безпекою, захисту прав людини і т. п. не може не викликати відповідного відгуку у громадському буття будь-якого соціального організму. При цьому з кожним кроком, піднімаючись сходами розвитку Людського суспільства, подібний вплив на змістовне трансформування спонукальних мотивів участі соціальних організмів у міжнародних взаємодіях стає все більш відчутним.

У сукупній множинності потреб, які виступають об'єктивними підставами міжнародних взаємодій, окреме місце займають потреби етно-соціальної та стратифікаційної структур соціальної організації «індивідуального суспільства», що органічно сприймає домінуючі риси панівної суспільно-економічної формації.

До цього ж кластеру потреб, які виступають спонукальними мотивами міжнародних інтеракцій, що викликають необхідність міжнародного обміну інтелектуально-духовними цінностями, дотикаються в цілому всі потреби публічно-політичної організації соціального організму, що, звичайно, мають інші з соціальної значущості та орієнтації спонукальні мотиви, що змушують соціальні організми брати участь у міжнародних інтеракціях, здійснюючи необхідні міжнародні обміни людьми, територією, ресурсами, продуктами.

Нерівномірність розвитку продуктивних сил у різних соціальних організаціях, різноманітність і різнорівневість існуючих у цих країнах виробничих відносин, призводять і до прояву конкурентних переваг окремих країн в міжнародному середовищі, відповідно, до

нерівномірності у формуванні комплексів стійких міжнародних зв'язків у рамках міжнародного поділу праці та прилеглих до них ансамблів і комплексів міжнародних інтеракцій.

При цьому, зовнішня політика їхніх держав здатна чинити істотний вплив як на позиціонування країн в умовах реальної міжнародної конкуренції, так і на прагмативування спонукальних мотивів вступу в міжнародні інтеракції власних суб'єктів. «В международной конкуренции, – приходит к выводу Л. Д. Градобитова, анализируя концепцию М. Портера, – государство играет выдающуюся роль. ... Однако, хотя роль государства в создании и удержании национального преимущества значительна, она неизбежно частична. ... Государство не контролирует национальное конкурентное преимущество, оно на него может только влиять» [8, с. 62].

Ясно, що стимулювання подібних спонукальних мотивів в принципі має бути спрямоване на використання міжнародних конкурентних переваг виділених країн процесі здійснення міжнародного поділу праці, але в практиці дуже часто виявляється, що волонтаристські дії можновладців еліт в цих країнах, які завжди намагаються визначити вихідні умови для практики подібної участі, виходячи зі своїх власних уподобань, можуть призводити і до абсолютно зворотних результатів [9].

І в цьому плані, першим за значимістю параметром, що визначає необхідність прояву і особливості спонукальних мотивів участі соціальних організацій у виділеній системі міжнародних відносин, якраз і є вплив на них в цілому внутрішньосоціумної солідаризації.

В одному надзвичайно піковому випадку оцінка показників параметрального ряду, оцінка якого здійснюється за другою координатою «Кубу мотивів», може проявити той факт, що основою спонукальних мотивів міжнародних інтеракцій було прагнення суб'єктів встановити і підтримати достатній для їх ефективного співіснування в єдиному соціумного просторі рівень внутрішньосоціумної солідаризації. Відповідно, і необхідність у міжнародних інтеракціях, орієнтованих на здійснення подібних міжсоціумних обмінів, буде підтверджена прогресом життєдіяльності «індивідуального суспільства» і послідовно-синхронним становленням системи його міжнародного оточення [10, с. 449].

В іншому крайньому піковому випадку оцінка показників даного параметра підтвердить, що здійснення суб'єктами виділеного соціального організму певних міжнародних інтеракцій є реакцією на надмірний рівень внутрішньосоціумної солідаризації, що, відповідно, вимагає певної позасоціумної предметної, процесуальної та / або процедурної компенсації, щоб підтримати стабільність життєдіяльності «індивідуального суспільства» і підтвердити сталість зв'язків з системою його міжнародного оточення.

І, нарешті, в третьому крайньому піковому випадку оцінка показників даного параметра може чітко проявити особливості появи зовсім іншого типу спонукальних мотивів, які змушують суб'єктів виділеного соціального організму активізувати і синхронізувати свої міжнародні інтеракції як ряд відповідних заходів, пов'язаних з руйнуванням необхідного рівня внутрішньосоціумної солідаризації. Це, в свою чергу, сприяє як подальшому порушенню стабільності життєдіяльності «індивідуального суспільства», так і призводить до регресу його відносин з встановленою раніше системою його міжнародного оточення.

Висновки. Процеси внутрішньосоціумної солідаризації, що здійснюються на стадіях форматизації, суб'єктивування, агрегації, корекції, прагмативування, таким чином, значимо трансформують спонукальні мотиви вступу суб'єктів окремих соціальних організацій в міжнародні інтеракції, що істотно позначається і на структуруванні всієї системи міжнародних відносин будь-якого виділеного темпорального періоду буття міжнародного співтовариства. Але результатами цього аналізу не закінчується методика «Кубу мотивів».

Далі досліднику слід задатися вже рішенням наступної, не менш значущої проблеми – як же здійснюється міжсоціумна синхронізація спонукальних мотивів учасників міжнародних інтеракцій і як це впливає на буття системи міжсоціумних обмінів? Але про це вже будемо говорити у наступній статті, присвяченій третій координаті «Кубу мотивів».

Список використаної літератури

1. Философский энциклопедический словарь / [авт.-сост. Л. Ф. Ильичев]. – М. : Советская энциклопедия, 1983. – 836 с.
2. Комлев Н. Г. Словарь иностранных слов / Н. Г. Комлев. – 2006. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2000. – 1308 с. – Режим доступа: <http://dic.academic.ru>.
3. Семенов К. А. Международные экономические отношения / К. А. Семенов. – М. : «Гардарики», 1998. – 336 с.
4. Цыганков П. А. Международные отношения / П. А. Цыганков. – М. : «Новая школа», 1996. – 320 с.
5. Маркс К., Энгельс Ф. Избранные письма / К. Маркс, Ф. Энгельс. – М. : Государственное издательство политической литературы, 1947. – 395 с.
6. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави / С. Г. Рябов. – К. : Тандем, 1996. – 239 с.
7. Косолапов Н. А. Тема 6. Теория международных отношений: предмет анализа и предмет теории (Введение в теорию) / Н. А. Косолапов // Мировая экономика и международные отношения. – 1998. – № 11. – С. 56
8. Градобитова Л. Д. Теория международных конкурентных преимуществ государств М. Портера / Л. Д. Градобитова. – М. : Междунар. отношения, 1996. – 97 с.
9. Social Future: Lecture VI: National and international life in the threefold social organism. – Режим доступа: <http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA332a/English/AP1945/19191030p01.htm>.
10. Tingley D. Survey research in international political economy: motivations, designs, methods / D. Tingley. – P. 443-451. – Режим доступа: <http://scholar.harvard.edu/files/dtingley/files/surveyexperimentsipe.pdf>.

«CUBE OF MOTIVES» OF THE SUBJECTS OF INTERNATIONAL INTERACTIONS. SECOND COORDINATE

Khonin V. N.

Ph.D., Assistant Professor at the International Law department of the Institute of International Relations of Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Abstract. *Sooner or later any researcher of specific experiences of the being of humanity expresses the desire to find out real motivations of the actors joining the ranks of the social organism of international interactions and the extent to which these motives can be adequately transformed under the influence of total calls of internal social and international environment. Determination of the actual outlines of the motivations of the actors involved in international interactions, and of the rules for forming the foundations of foreign policy in the international space of States to a certain extent can be greatly facilitated if the researcher will be have an effective methodology for the analysis of the foundations of international problems. The technique of the second coordinate of the «Cube of motives» of the subjects of international interactions represented in this article can serve as a useful tool for addressing these research objectives.*

Key words: *open catalytic system, international interaction, intersocium exchanges, incentives, social organism, living space, a layer of life-affirmation, criterial relations, internal socium solidarization, intersocium synchronization.*

Referances

1. Filosofskiy enzyklopedicheskiy slovar / [avt.-sost. L. F.Ilyachev]. – М. : Sovetskaya enzyklopediya, 1983. – 836 s.
2. Komlev N. G. Slovar inostrannih slov / N. G. Komlev. – М. : EKSMO-Press, 2000. – 1308 s. – Rezhym dostupu: <http://dic.academic.ru>.
3. Semenov K. A. Mezhdunarodnie ekonomicheskie otnoweniya / K. A. Semenov. – М. : «Gardariki», 1998. – 336 s.
4. Zyganov P. A. Mezhdunarodnie otnoweniya / P. A. Zyganov. – М. : «Novaya shkola», 1996. – 320 s.
5. Marks K., Engels F. Izbrannie pisma / K. Marks, F. Engels. – М. : Gosudarstvennoe izdatelstvo politicheskoy literatury, 1947. – 395 s.
6. Ryabov S. G. Politologichna teoriya derjavy / S. G. Ryabov. – К. : Tandem, 1996. – 239 s.
7. Kosolapov N. A. Tema 6. Teoriya mezhdunarodnih otnoweniya: predmet analiza i predmet teoriya (Vvedeniye v teoriyu) / N. A. Kosolapov // Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnie otnoweniya. – 1998. – № 11. – S. 56
8. Gradobitova L. D. Teoriya mezhdunarodnih konkurentnyh preimuwestv M. Portova / L. D. Gradobitova. – М. : Mezhdunar. otnoweniya, 1996. – 97 s.
9. Social Future: Lecture VI: National and international life in the threefold social organism. – Rezhym dostupu: <http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA332a/English/AP1945/19191030p01.html>.
10. Tingley D. Survey research in international political economy: motivations, designs, methods / D. Tingley. – P. 443-451. – Rezhym dostupu: <http://scholar.harvard.edu/files/dtingley/files/surveyexperimentsipe.pdf>.

«КУБ МОТИВОВ» СУБЪЕКТОВ МЕЖДУНАРОДНЫХ ИНТЕРАКЦИЙ. КООРДИНАТА ВТОРАЯ

Хонин В. Н.

Кандидат юридических наук, доцент кафедры международного права Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко.

Аннотация. У любого исследователя конкретных опытов бытия Человечества рано или поздно возникает необходимость выяснить, что же реально является побудительными мотивами вступления субъектов данного социального организма в ряды международных интеракций и в какой степени адекватно эти побудительные мотивы трансформируются под воздействием совокупных вызовов внутрисоциумной и международной среды. Определение реальных абрисов мотивов субъектов, участвующих в международных интеракциях, и правил формирования основ внешней политики взаимодействующих в международном пространстве государств в известной степени может быть значительно облегчено, если исследователь будет вооружен действенной методологией анализа основ международных проблем. Представленная в этой статье разработка второй координаты методики «Куба мотивов» субъектов международных интеракций может послужить удобным инструментом для решения этих исследовательских задач.

Ключевые слова: открытая каталитическая система, международная интеракция, межсоциумные обмены, побудительные мотивы, социальный организм, жизненное пространство, слой жизнеутверждения, критериальные соотношения, внутрисоциумная солидаризация, межсоциумная синхронизация.